

Ukrayna Savaşında Son Durum: Çatışmalar Kuzeye mi Kayıyor?

Ukrayna'nın güneydoğu ve doğu bölgesinde süren çatışmanın batı ve kuzey kısmında da hissedilmesi amacıyla, Rusya bir süredir Ukrayna'nın enerji merkezlerine saldırılar düzenliyordu. Saldırıları sürerken Ukrayna çatışma hattının kuzeyinde, Rus toprağı olan Kursk'a, en donanımlı birlikleriyle bir saldırı gerçekleştirdi.

Saldırının ardından, Rusya'nın Ukrayna'ya bir misilleme yapması bekleniyordu. Nitekim Rusya, Ukrayna'daki büyük enerji santrallerini hedef alan saldırıların hacmini ciddi anlamda arttırarak karşılık verdi. Saldırının ardından Rusya savunma Bakanlığından "Rusya Silahlı Kuvvetleri, havadan ve denizden uzun menzilli yüksek hassasiyetli silah ve İHA'lar ile Ukrayna'nın askerî sanayi alanında faaliyet gösteren işletmelerin çalışmasını sağlayan enerji altyapısının kritik öneme sahip unsurlarına yönelik yoğun saldırı düzenledi. Tüm belirlenen hedefler vuruldu." şeklinde bir açıklama geldi. Ukrayna Enerji Bakanı German Galuşçenko, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, Rusya'nın saldırısıyla Ukrayna'daki enerji sisteminin "ağır" bir şekilde etkilendiğini dile getirdi. Kiev Belediye Başkanı Vitaliy Kličko da "Başkentin birçok ilçesinde elektrik kesintisi yaşıyor. Uzmanların belirttiğı gibi ise bunun nedeni tüm Ukrayna enerji ağındaki sorunlardan kaynaklanıyor." şeklinde sosyal medyadan açıklama yaptı.¹

Rusya, Ukrayna'nın Kursk saldırısının ardından Zaporijya bölgesindeki hava kuvvetlerinin bir bölümünü Kursk'a taşımaya başlamıştı. Bu olay Rusya'nın Kursk saldırısını bahane ederek cepheyi kuzeye doğru taşıma olasılığı hakkında soru işaretlerinin kamuoyunda yer almasına vesile oldu. Bu olasılıkla ilgili Amerika Birleşik Devletleri (ABD) merkezli Savaş Çalışmaları Enstitüsünün (ISW) Rusya Ekip Lideri Yardımcısı Karolina Hird tarafından "Bunlar Rus ordusu için öncelikli cephe bölgeleri olarak görülüyor. Pokrovsk'ta yeniden konuşlanma görmedik. Çünkü Rusya, Donetsk bölgesinde ulaşabildiğı kadar çok toprak hedefine ulaşmak için ilerlemeye devam edecek. Ayrıca Ukrayna'nın Kursk'a yönelik saldırısını hızlı bir şekilde püskürtme pahasına da bu çabayı öncelik olmaktan çıkarmayacak," şeklinde

¹ <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/rusyanin-yogun-hava-saldirisinda-ukraynanin-enerji-altyapisi-hedef-alindi/3313050>

bir değerlendirme geldi.²Ancak diğer taraftan Belarus'ta tatbikat adı altında Ukrayna sınırına askerî birliklerin yığıldığı iddiası gündeme düştü. Ukrayna istihbarat servisi Ukrayna'nın kuzey sınırında yer alan Gomel bölgesinde Belarus'un asker, teçhizat, tank, top ve hava savunma sistemleri topladığı uyarısında bulundu. Bu gelişmeye ilişkin Ukrayna kanadından "Devlet sınırı ve Çernobil Nükleer Santrali yakınlarında tatbikatların yapılması Ukrayna'nın ulusal güvenliğine ve genel olarak küresel güvenliğe tehdit oluşturuyor. Belaruslu yetkilileri, Moskova'nın baskısı altında ülkeleri için trajik hatalar yapmamaya ve silahlı kuvvetlerini de düşmanca eylemlerini durdurmaya ve birliklerini Ukrayna devlet sınırından Belarus'taki mevcut ateş sistemlerinin menziline aşan bir mesafeye çekmeye çağırıyoruz." şeklinde açıklama geldi.³ Yakın dönemde Rusya'nın savaşı kuzeye taşıması Ukrayna'nın güney doğusundaki hedefleri nedeniyle olanaklı görülmesi de uzun vadede çatışmanın daha geniş bir bölgeye yayılması hâlâ ihtimal dahilinde yer alıyor.

Hatırlanacağı üzere, 2024'ün başında medyada bir dizi NATO-Rusya savaş senaryosu gündeme gelmişti. Bu senaryoların güçlenmesinin arka planında Rusya'nın Ukrayna'daki hedeflediği operasyonu aşan bir askerî bütçe belirlemesi rol oynamıştı. ABD'li emekli Tuğgeneral Kevin Ryan bu durumla ilgili "2024'te Rusya'nın savunma harcamaları 140 milyar dolara çıkacak, ulusal bütçenin üçte biri. Bu değişiklikler yalnızca mevcut düşmana, Rusya'nın nüfusunun üçte biri olan ve kendi başına ayakta kalmayı başaran Ukrayna'ya yönelikse mantıklı değil. Değişiklikler yalnızca Rusya'nın NATO gibi büyük bir düşmana karşı savaşa hazırlanması durumunda mantıklıdır." şeklinde açıklama yapmıştı.⁴ Gerek Birleşik Krallık merkezli Daily Mail gazetesinde⁵ gerek Almanya merkezli Bild gazetesinde⁶ yayımlanan savaş senaryolarında Rusya tarafından Belarus'a asker yığılıp ardından Kaliningrad ve Swalki koridoru çevresinde NATO-Rusya savaşının başlayacağı öngörülere yer alıyordu. Rusya, Ukrayna'nın Kursk saldırısını değerlendirerek ilerleyen süreçte,

² <https://tr.euronews.com/my-europe/2024/08/23/rus-ordusu-ukraynanin-ilerleyisini-surdurdugu-kurska-yeniden-asker-sevk-ediyor>

³ <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ukrayna-belarusun-sinirimizi-ihlali-durumunda-askeri-birlik-ve-tesislerini-hedef-alacagiz/3312929>

⁴ <https://www.ukrainianworldcongress.org/daily-mails-20-year-forecast-russia-nato-war-scenario/>

⁵ <https://www.ukrainianworldcongress.org/daily-mails-20-year-forecast-russia-nato-war-scenario/>

⁶ <https://www.bild.de/bild-plus/politik/ausland/politik-ausland/exklusives-geheim-papier-bundeswehr-bereitet-sich-auf-putin-angriff-vor-86752990.bild.html>

çatışma hattını kuzeye doğru genişletebilir. Ancak savaşın hangi yöne evrileceğiyle ilgili ana dinamiklerin başında, Ukrayna tarafının en büyük finansörlerinden olan ABD’de kasımda gerçekleşecek olan başkanlık seçimleri geliyor.

Cumhuriyetçilerin kazanması halinde müzakerenin gündeme gelmesi beklendiği için iki taraf da öncelikle buldukları konumu güçlendirerek pazarlık gücünü arttırmayı hedefliyor. Diğer taraftan, Demokratların seçimi kazanması halinde NATO desteğiyle Ukrayna’nın savaşa devam etmesi bekleniyor. Geçtiğimiz aylarda Trump’a düzenlenen suikast ve Joe Biden’ın istifası neticesinde Trump seçmeninin daha organize hale gelişine ve Demokrat Parti’ye olan desteğin düşüşüne şahit olunmuştu. Ancak yayınlanan son anketler, Demokratların adayı Kamala Harris’in öne geçtiğini gösteriyor.⁷ Bu tablo, seçim sonrasında müzakere yerine savaşın devam edeceği algısını güçlendirerek çatışmanın kuzeye doğru yayılmasına sebep olabilir. Ancak müzakere gerçekleştiği takdirde kazançlı çıkacak bir Rusya’nın daha saldırgan bir tutuma girmemesinin garantisi bulunmamakta. Sözün özü, Putin hükümetinin SSCB’nin dağılmasının ardından kaybedilen jeopolitik pozisyonun geri kazanılması hakkında ısrarcı olduğu hesaba katıldığında, uluslararası aktörlerin durumu, sadece Rusya’nın Doğu Avrupa’daki hedeflerine ulaşma takviminde değişiklik yapacak gibi görünmekte.

Okan Can

06.09.2024

KAYNAKÇA

Davit Kachkachishvili, Dmitri Chirciu, “Rusya'nın yoğun hava saldırısında Ukrayna'nın enerji altyapısı hedef alındı”, AA, 26.08.2024, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/rusyanin-yogun-hava-saldirisinda-ukraynanin-enerji-altyapisi-hedef-alindi/3313050>, (06.09.2024).

“Rus ordusu, Ukrayna'nın ilerleyişini sürdürdüğü Kursk'a yeniden asker sevk ediyor”, Euronews, 23.08.2024, <https://tr.euronews.com/my-europe/2024/08/23/rus-ordusu-ukraynanin-ilerleyisini-surdurdugu-kurska-yeniden-asker-sevk-ediyor>, (06.09.2024).

Aliia Raimbekova, “Ukrayna: Belarus'un sınırimızı ihlali durumunda askeri birlik ve tesislerini hedef alacağız”, AA, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ukrayna-belarusun-sinirimizi-ihlali-durumunda-askeri-birlik-ve-tesislerini-hedef-alacagiz/3312929>, (06.09.2024).

⁷ <https://tr.euronews.com/2024/08/27/trump-mi-harris-mi-abd-baskanlik-secimlerinde-anketlere-gore-kim-onde>

“DAILY MAIL’S 20-YEAR FORECAST: RUSSIA-NATO WAR SCENARIO”, UKRAINIAN WORLD CONGRESS, 23.01.2024, <https://www.ukrainianworldcongress.org/daily-mails-20-year-forecast-russia-nato-war-scenario/>, (22.07.2024).

Julian Röpcke, Georgios Xantopoulos, “Bundeswehr bereitet sich auf Putin-Angriff vor BILD kennt das Szenario ++ Zehntausende deutsche Soldaten wären im Einsatz”, Bild, 16.01.2024, <https://www.bild.de/bild-plus/politik/ausland/politik-ausland/exklusives-geheim-papier-bundeswehr-bereitet-sich-auf-putin-angriff-vor-86752990.bild.html>, (22.07.2024)

Kamuran Samar & Aleksandar Brezar, “ABD başkanlık seçimlerine az bir süre kalmışken, her iki aday da kilit eyaletlerde seçmen desteğini artırmaya çalışıyor. Peki, anketler ne diyor?”, 27.08.2024, <https://tr.euronews.com/2024/08/27/trump-mi-harris-mi-abd-baskanlik-secimlerinde-anketlere-gore-kim-onde>, (06.09.2024).

*Bu yazı ilk kez [21yyte](#)'de yayımlanmıştır.

Okan Can, "Ukrayna Savaşında Son Durum: Çatışmalar Kuzeye mi Kayıyor?" <https://www.fikirtepedi.com/dis-politika/ukrayna-savasinda-son-durum-catismalar-kuzeye-mi-kayiyor/> (Yayın Tarihi: 12 Eylül 2024).